

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
Super Leadership of School Administrators Affecting the Effectiveness
of Educational Institutions Under the Secondary Educational
Service Area Office Nonthaburi

¹มีนา สุขขุม Meena Sukchum

²สุธาสิณี แสงมุกดา Suthasinee Sangmookda

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{1,2}Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

¹Corresponding author, e-mail: kruoatmeena@gmail.com

Received November 15, 2024; Revised January 28, 2025; Accepted: January 28, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี กลุ่ม ตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียน จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำ เหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. ประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าด้านมีภาวะผู้นำวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านทุ่มเทเวลาในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการแสดงเป็นแบบอย่างให้ บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) ด้านการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก 3) ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำ ตนเอง 4) ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 5) ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิด วัฒนธรรมของผู้นำตนเอง 6) ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัล และคำทักท้วงอย่างสร้างสรรค์ และ 7) ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.910 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.829 โดยทั้ง 7 ด้าน ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 82.9 มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนาย เท่ากับ 0.15

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา; พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the super leadership of school administrators under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office, 2) to study the effectiveness of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office 3) to study the super leadership of administrators affecting the effectiveness of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office. The sample consisted of 320 school administrators and teachers from 18 educational institutions. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The research findings were as follows: 1. The super leadership of school administrators under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office was at a high level overall. When considering each aspect, all aspects were at a high level. 2. The effectiveness of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office was at a high level overall. When considering each aspect, all aspects were at a high level. The aspect of academic leadership had the highest mean, while time devoted to work had the lowest mean. 3. The super leadership of school administrators that significantly affects the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi at the statistical significance level of .01 consists of 7 aspects, including: 1) Modeling self-leadership, 2) Creating positive thought patterns, 3) Facilitating self-leadership in staff, 4) Encouraging self-set goals, 5) Facilitating a self-leadership culture, 6) Facilitating self-leadership through constructive rewards and reprimands, and 7) Promoting self-leadership through team building. The multiple correlation coefficient (R) is 0.910, and the predictive efficiency (R^2) is 0.829. All 7 aspects collectively affect the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi at 82.9%, with a prediction error of 0.15.

Keywords: Super leadership; School Effectiveness; the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi

บทนำ

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 การดำเนินงานเพื่อบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทักษะคิดความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของ ประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทย ทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัด การศึกษาในทุกๆระดับ จุดอ่อนของระบบ การศึกษา และการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหาร จัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความ คล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้าน คุณธรรม จริยธรรม และการขาด ความตระหนักถึงความสำคัญ ของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อ ระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้ สมองและรองรับความท้าทายดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2560)

สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีผลกระทบต่อการจัด การศึกษาของ ประเทศ ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21 ที่ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและคาดการณ์ได้ยาก ในขณะที่ผลการจัดการศึกษา ของประเทศในทุก ระดับยังคงมีปัญหา ทั้งในด้านคุณภาพของคนไทยที่ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษา ระดับต่างๆ ที่ยังมี ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะ และทักษะอยู่ในระดับที่ยัง ไม่น่าพึงพอใจ และกำลังแรงงาน ของประเทศที่มีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดงานและระบบ เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้ใน ภาพรวมคนไทยมีโอกาส เข้าถึงการศึกษาและมีความเสมอภาคทางการศึกษามากขึ้นจากนโยบาย สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการ เรียน 15 ปีของรัฐ แต่ระบบบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันก็ยังมี ประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับ สภาวะการณ์การลดลง ของประชากรและการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่าง รวดเร็วของประเทศ รวมถึงสภาพ สังคมและเศรษฐกิจที่มี การแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดนใน กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าว กระโดดและไร้ขีดจำกัดของ เทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถเชื่อม ทั้งโลกให้เป็นหนึ่งเดียว การเร่งปฏิรูป การศึกษาตามแนวทางการ ปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุคดิจิทัล จึงเป็นทางออกสำคัญของการ จัดการศึกษาเพื่อให้ ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล อันจะนำไปสู่การสร้างความสุข ร่วมกันในสังคมของชนในชาติและลดความเหลื่อมล้ำใน สังคมให้มีความเสมอภาคและเท่า เทียมกัน มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาประเทศให้สามารถก้าวข้ามกับดัก

ประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ ประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ผู้บริหารจัดเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 นั้นมีหลายบทบาท ขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหาร ซึ่งการบริหารให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง การบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ (กุลจิรา รักษนนคร, 2563) ดังนั้นผู้บริหารควรแสดงบทบาทเป็นผู้นำที่ดี ควรส่งเสริมให้ผู้ตามหรือบุคลากรในองค์กรได้ค้นพบความสามารถของตนเองและใช้ความสามารถให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน โดยผู้นำจะให้อำนาจแก่ผู้ตามทำงานให้กับหน่วยงานได้อย่างเต็มความสามารถ การเป็นผู้นำแบบ “ผู้นำเหนือผู้นำ” ควรเริ่มจากการเปิดโอกาสให้ผู้ตามสามารถเป็นผู้นำตนเอง โดยการกระตุ้นให้ผู้ตามมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงาน โดยมีการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ให้รางวัลตนเอง และสามารถลงโทษ หรือวิพากษ์วิจารณ์ตนเองใน กรณีที่ไม่สามารถจะประพฤติปฏิบัติตามที่ต้องการได้นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการทำงานให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดคุณค่าโดยใช้ความรู้ความสามารถและควบคุมตนเอง สร้างความคิดเป็นระบบ และฝึกให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการของภาวะผู้นำเหนือผู้นำจึงมุ่งเน้นเพื่อเปลี่ยนแปลงลักษณะพฤติกรรมตนเองของผู้ตามให้สามารถเป็นผู้นำตนเองได้ โดยเปลี่ยนลักษณะพฤติกรรมจากการตั้งเป้าหมายด้วยบุคคลอื่น สามารถวิพากษ์วิจารณ์ตนเองและเป็นผู้คิดทำงานด้วยตนเองซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยหลักการของภาวะผู้นำเหนือผู้นำมุ่งที่การมอบอำนาจให้แก่ผู้ตาม เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ตามได้พัฒนาตนเองให้สามารถควบคุมกำกับดูแลตนเองได้ และสามารถควบคุมดูแลตนเองซึ่งผู้ตามจะได้รับอิสระในการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้นำไม่จำเป็นต้องกำกับดูแลมากนัก และเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ตามเท่านั้น ทั้งนี้ ผู้นำที่สามารถสร้างผู้นำที่มีประสิทธิภาพได้ คือ ผู้บริหารที่มี “ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ” ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญในการพัฒนาองค์กรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของสถานศึกษาไม่อาจเป็นไปตามที่กำหนดไว้ได้เลย หากขาดผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหาร เป็นแรงขับเคลื่อนนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประสิทธิผลของสถานศึกษา คือภาพความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารในการเพิ่มคุณภาพการผลิต นักเรียน และคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มากขึ้นจากการใช้ทรัพยากรที่น้อยลงหรือคงที่ ทั้งยังสานความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้มีส่วนร่วมในการทำงาน แสดงให้เห็นถึงความรู้ และทักษะ ของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาอย่างมีเอกภาพ เพราะ ประสิทธิภาพมีความสำคัญในการช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์กร เพราะการจัดตั้ง องค์กรย่อมมีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่การวางแผนงาน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่การบริหาร การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เมื่อประเมินผลแล้วนำมาเปรียบเทียบกับผลงานที่ดำเนินงานได้ตามแผนงานกับวัตถุประสงค์ขององค์กรที่คาดหวัง ถ้าผลของงานบรรลุตาม

วัตถุประสงค์และความคาดหวังของ องค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิผล (ขวัญใจ อังตระกูล และคณะ, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่นนทบุรีดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดปริมณฑลที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจและประชากรอย่างรวดเร็ว มีความหลากหลายของนักเรียนทั้งจากครอบครัวที่ย้ายถิ่นฐานมาทำงานและครอบครัวดั้งเดิมในพื้นที่ โรงเรียนในเขตพื้นที่ที่มีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในเขตเมืองและโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชานเมือง ทำให้มีความแตกต่างในด้านทรัพยากรและการบริหารจัดการประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมที่รวดเร็วส่งผลให้ต้องมีการปรับตัวในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้มีประสิทธิผลสูงสุด เนื่องจากปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในบางโรงเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเร่งด่วน ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนในเขตเมืองและชานเมืองเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข การเตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับการทำงานและการศึกษาต่อในยุคดิจิทัลเป็นความท้าทายสำคัญ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และภาคเอกชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

จากประเด็นความสำคัญ ปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน การเสริมสร้างภาวะผู้นำที่สามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่และกระตุ้นศักยภาพของ บุคลากรทางการศึกษาจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถรับมือกับความท้าทายต่างๆ และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่นนทบุรี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่นนทบุรี
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่นนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรคือผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่นนทบุรี จำนวน 1,830 คน จาก 18 สถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยการเปิดตาราง ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวน 320 คน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละขนาด และทำการสุ่มโดยแบ่งเป็น 2 แบบ คือ สุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน ดังนี้ 1)

ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และทำการสุ่มตัวอย่างครุ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จะพิจารณาสัดส่วนของตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร และประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ความถี่ (frequency: f) และค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ตามแนวคิด ของ Manz and Sims มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close ended Question) (Manz and Sims (2001) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงเป็นแบบอย่างให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (X_1) ด้านการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก (X_2) ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (X_3) ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_4) ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง (X_5) ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ (X_6) และด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน (X_7) จำนวนรวมทั้งสิ้น 36 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Lunenburg and Ornstein มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close ended Question) (Lunenburg and Ornstein, 2021) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (Y_1) ด้านพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน (Y_2) ด้านมีภาวะผู้นำวิชาการ (Y_3) ด้านมีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง (Y_4) ด้านทุ่มเทเวลาในการทำงาน (Y_5) ด้านมีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (Y_6) และด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Y_7) จำนวนรวมทั้งสิ้น 31 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่ามัธยเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD) โดยนำค่ามัธยเลขคณิตที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบกับคะแนนเฉลี่ย ตามแนวคิดของเบสท์

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6–1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00 แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ให้ข้อมูลใน

สถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 แห่ง สถานศึกษาละ 4 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 32 ฉบับ นำแบบสอบถามที่ได้เก็บจากกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach' Alpha) กำหนดค่าความเชื่อมั่นของสัมประสิทธิ์แอลฟาไว้ที่ 0.70 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เท่า .91 และค่าความเชื่อมั่นประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เท่า .92

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สามารถจัดอันดับด้วยค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำ ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ และด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงานตามลำดับ

(n=320)

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.00	0.35	มาก
2. ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.03	0.37	มาก
3. ด้านกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	3.94	0.49	มาก
4. ด้านการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก	4.01	0.40	มาก
5. ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์	3.83	0.52	มาก
6. ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน	3.73	0.46	มาก
7. ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	3.88	0.53	มาก
รวม	3.92	0.35	มาก

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สามารถจัดอันดับด้วยค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านมีภาวะผู้นำวิชาการ ด้านมีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านมีบรรยากาศของความคาดหวังที่

สูง ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง ด้านพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน ด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย และด้านทุ่มเทเวลาในการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

(n=320)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย	3.69	0.37	มาก
2. ด้านพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน	3.72	0.33	มาก
3. ด้านมีภาวะผู้นำวิชาการ	3.83	0.55	มาก
4. ด้านมีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง	3.79	0.44	มาก
5. ด้านทุ่มเทเวลาในการทำงาน	3.69	0.35	มาก
6. ด้านมีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.80	0.58	มาก
7. ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง	3.74	0.55	มาก
รวม	3.75	0.54	มาก

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ได้แก่ ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ด้านกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง และด้านการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี มีความมุ่งมั่น มีทักษะและวิธีการที่หลากหลาย ในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำให้แก่บุคลากรทุกระดับ ซึ่งเป็นหนึ่งในบทบาทสำคัญของผู้นำเหนือผู้นำที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา อินทรีย์ ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (กัลยา อินทรีย์, 2556) และสอดคล้องกับชรินทร์ทิพย์ วงศ์ธรรม ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ชรินทร์ทิพย์ วงศ์ธรรม, 2565) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารได้แสดงบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยา

สอนทิม ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการแสดงเป็นแบบอย่างให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (กัลยา สอนทิม, 2566) และสอดคล้องกับ ชมพูนุท เชียงทอง และสุกัญญา สุदारารัตน์ ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการแสดงเป็นแบบอย่างให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ชมพูนุท เชียงทอง และ สุกัญญา สุदारารัตน์, 2566) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม และการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดการเรียนรู้ ซึมซับ และนำไปประพฤติปฏิบัติ เกิดเป็นแนวทางในการ พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพได้

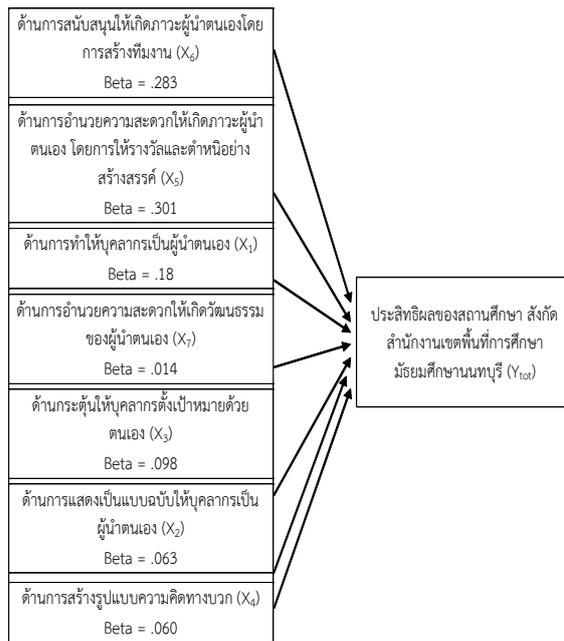
2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ส่งเสริมให้ครู จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือจากบุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องปริยานุช ศรีสุขคำ ได้วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ปริยานุช ศรีสุขคำ, 2564) และสอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เรืองวงษ์ ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (จันทร์เพ็ญ เรืองวงษ์, 2563)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเกิดภาวะผู้นำตนเอง การทำงานเป็นทีม และการสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือในองค์กรเป็นอย่างดี ประการแรก ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการปรึกษาหารือ ระดมความคิดเห็นระหว่างผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ประการที่สอง ผู้บริหารเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างบรรยากาศความร่วมมือ ความเป็นกันเอง เกิดความพึงพอใจและมิตรภาพในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง ประการที่สาม ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองและทีมงาน สามารถสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสม สุดท้ายผู้บริหารยังสามารถให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของปริยานุช ศรีสุขคำ ได้ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร (x) และประสิทธิผลโรงเรียน (y) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ปริยานุช ศรีสุขคำ, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิธิ จันภักดี ได้ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ปณิธิ จันภักดี, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยด้านที่มีค่าประมาณสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) มากที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ด้านกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง และ ด้านการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก เป็นด้านที่มีค่า β น้อยที่สุด ดังแผนภูมิภาพ

สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ ในรูปแบบสมการพยากรณ์การถดถอยพหุคูณได้ดังนี้
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .373 + .215 (X_6) + .203 (X_5) + .178 (X_1) + .093 (X_7) + .069 (X_3) + 0.059 (X_2) + .053 (X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .283 (X_6) + .301 (X_5) + .18 (X_1) + .014 (X_7) + .098 (X_3) + 0.063 (X_2) + .060$$

(X_4)

บทสรุป

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามากเท่าใด ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ก็จะมีประสิทธิภาพในลักษณะคล้ายตามกัน ดังนั้นการส่งเสริมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร ทั้งในด้านการสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ การพัฒนาบุคลากร และการให้คำปรึกษา แนะนำอย่างสร้างสรรค์ จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิผลให้แก่สถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการสร้างบรรยากาศแห่งการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างบรรยากาศความร่วมมือ ความเป็นกันเอง เพื่อสร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาตนเองของบุคลากร เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้บริหารควรมีบทบาทในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และช่วยแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมประสิทธิผลขององค์กรโดยรวม
4. สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมหรือพัฒนาภาวะผู้นำเหนือผู้นำให้แก่ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรโดยใช้โมเดลภาวะผู้นำเหนือผู้นำ
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้พัฒนาภาวะผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารและครูในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดังกล่าว
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาประเภทต่างๆ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา หรือสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบและหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กุลจิรา รักชนคร. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21. *วารสารพัฒนาการเรียนยุคใหม่*, 5(3): 328-344.

- กัลยา สอนทิม. (2566) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยร่วมไพพรรณี*, 17(3): 129–141.
- กัลยา อินทรีย์. (2556). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญใจ อังตระกุล และคณะ. (2550). *การจัดการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- จันทร์เพ็ญ เรืองวงศ์. (2563). *การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชมพูนุท เชียงทอง และสุกัญญา สุदारรัตน์. (2566). ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์*, 8(3): 629–640.
- ชรินทร์ทิพย์ วงศ์ธรรม. (2565). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปณิธิ จันภักดี. (2565). ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียานุช ศรีสุขคำ. (2564). อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. *วารสารสหศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. 21(2): 162-176.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Krejcie and Morgan. (1 9 7 0). Determination Sample size for reserch activities. *Education and Psycology Measurement*, (30)(3): 607-610.
- Lunenburg, Fred C. and Ornstein, Allan C. (2 0 2 1). *Educational Administration: Concepts and Practices*. 7th ed. Belmont. CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Manz, C. C., & Sims, H. P. (2001). *The New Super Leadership Leading Other to Lead Themselves*. San Francisco: Berreit-Koehler.

